

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

התבוללות מולידה משיח – עיון במגילת רות (0-41-400)

הרב יהושע שפירא (ysha8484@gmail.com)

ו. בראשית רבה מה ד

ולמה נתעקרו האמהות?

ר' לוי משם רבי שילא דכפר תמרתא, ורבי חלבו בשם ר' יוחנן: שהקב"ה מתאוה לתפלתן ומתאוה לשיחתן, שנאמר (שיר השירים ב): יונתי בחגוי הסלע.

יונתי בחגוי, למה עקרתי אתכם? בשבילי, הראיני את מראיך השמיעיני את קולך.

ז. בבא בתרא צא.

וכן היה ר"ש בן יוחאי אומר אלימלך מחלון וכליון גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו ומפני מה נענשו מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ שנאמר

ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי מאי הזאת נעמי א"ר יצחק אמרו חזיתם נעמי שיצאת מארץ לחו"ל מה עלתה לה

ח. רמב"ם הלכות תשובה ו ה

והלא כתוב בתורה ועבדום וענו אותם הרי גזר על המצריים לעשות רע וכתוב וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ הרי גזר על ישראל לעבוד כו"ם ולמה נפרע מהן לפי שלא גזר על איש פלוני הידוע שיהיה הוא הזונה אלא כל אחד ואחד מאותן הזונים לעבוד כו"ם אילו לא רצה לעבוד לא היה עובד ולא הודיעו הבורא אלא מנהגו של עולם הא למה זה דומה לאומר העם הזה יהיה בהן צדיקים ורשעים לא מפני זה יאמר הרשע כבר נגזר עליו שיהיה רשע מפני שהודיע למשה שיהיו רשעים בישראל כענין שנאמר כי לא יחדל אביון מקרב הארץ וכן המצריים כל אחד ואחד מאותן המצריים והמריעים לישראל אילו לא רצה להרע להם הרשות בידו שלא גזר על איש ידוע אלא הודיעו שסוף זרעו עתיד להשתעבד בארץ לא להם וכבר אמרנו שאין כח באדם לידע היאך ידע הקב"ה דברים העתידין להיות.

א. רות רבה (וילנא) פרשה ב סימן ט

וישאו להם נשים מואביות, תני בשם ר' מאיר לא גיירום ולא הטבילו אותם

ב. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף מז עמוד ב

אמר רבי אלעזר: מאי קראה? דכתיב: ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה, אמרה לה: אסיר לן תחום שבת! באשר תלכי אלך. אסיר לן יחוד! באשר תליני אלין. מפקדינן שש מאות וי"ג מצות! עמך עמי. אסיר לן עבודת כוכבים! ואלהיך אלהי. ארבע מיתות נמסרו לב"ד! באשר תמותי אמות. ב' קברים נמסרו לב"ד! ושם אקבר. מיד, ותרא כי מתאמצת היא וגו'.

ג. עקדת יצחק, רות א, יב,

"תאמר שובי. כתב ראב"ע ז"ל, 'אל עמה ואל אלוהיה' (א, טו) לעד שנתגיירו. ואחריו נמשך הרב רבי לוי בר גרשון. ומאד אתפלא מקבלתם בזה להעניש את נעמי בחטא משפט מסית ומדיח, שאם כדבריהם כן הוא שהיו כבר בדת ישראל, איך הסיתה אותן לשוב לגיותן, והרי הוא בכלל 'כי הרוג תהרגנו' (דברים יג, י), בדינו של המסית לעבוד עבודה זרה), חלילה לה מרשע ושדי מעול. והנה זה הוא עד נאמן שלא נתגיירו עדיין."

ד. זוה"ק פ' בלק עמוד ק"צ

כיון דאתא תמן אלימלך נסבה לבריה, ואי תימא דגיירה אלימלך תמן, לא! אלא כל אורחי ביתא ומיכלא ומשתי אוליפת, אימתי אגתיירת? לבתר כד אזלת בנעמי כדון אמרת עמך עמי ואלקיך אלקי. [כיוון שבא לשם אלימלך השיאה לבנו, ואם תאמר שגיירה, לא! אלא כל הנהגת הבית ומאכל ומשתה לימדה, ולמתי נתגיירה? לאחר מכן, כאשר הלכה עם נעמי אז אמרה עמך עמי ואלקיך אלקי.]

ה. סנהדרין קה:

א"ר יוסי בר הונא רות בתו של עגלון בן בנו של בלק מלך מואב היתה

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

ט. תנחומא [בובר] וישב יג

נאף ונשכר זה יהודה שממנו עמדו פרץ וחצרון שהן עתידין להעמיד לדוד ולמלך המשיח, שהוא עתיד לגאול את ישראל ראה כמה עלילות הביא הקב"ה עד שלא העמיד מלך המשיח מיהודה, אותו שכתוב בו ונחה עליו רוח ה' (ישעיה יא ב)

י. ילקוט שמעוני נ"ך תקצו

ר' תנחומא פתח...נמצאתי ללא בקשוני זו רות המואביה שלא יצאת מן העולם עד שראתה שלמה, וכן הוא אומר וישם כסא לאם המלך זו רות המואביה, שהיתה אמה של מלכות

יא. שו"ע אבן העזר עה ד

אמרה היא לעלות, והוא אינו רוצה, יוציא ויתן כתבה. והוא הדין לכל מקום מארץ ישראל לירושלים. שהכל מעלין לארץ ישראל, ואין הכל מוציאין משם; הכל מעלין לירושלים, ואין הכל מוציאין משם